

Jaarplan 2024

Rekenkamer

gemeente Steenberg

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	3
2. De rekenkamer	4
2.1 Wat is een rekenkamer?.....	4
2.2 Doelstelling	4
2.3 Samenstelling rekenkamer	4
3. Het programma voor 2024	5
3.1 Onderzoeksplan	5
3.2 Onderzoeksonderwerpen	5
3.3 DoeMee-onderzoek 2024	5
3.4 Onderzoeksvormen	6
3.5 Overlegvormen	6
3.6 Deskundigheidsbevordering en kennisdeling.....	6
3.7 Lunchleersessie.....	7
3.8 Opstellen rekenkamer-documenten	7
4. Financiën	8
4.1 Begroting	8

1. Voorwoord

Voor u ligt het eerste jaarplan van de rekenkamer Steenbergen. In dit document kijken we vooruit naar het jaar 2024 en geven we beknopt achtergrondinformatie over de activiteiten van de rekenkamer. Het jaarplan wordt ter kennisname aangeboden aan de gemeenteraad.

2024 Staat voor ons in het teken van het in positie komen van dit nieuwe orgaan, het bouwen aan een goede en sterke relatie met de gemeenteraad; het leggen van goede contacten met het college en de ambtelijke organisatie en het uitvoeren en afronden van één zelfstandig en één DoeMee onderzoek.

Voor zover dat nog niet gebeurd is, streven we ernaar om de komende maanden met ieder van u persoonlijk kennis te maken door onder meer aan te sluiten bij fractie-overleggen en het organiseren van lunchleersessies. We zullen daarbij uitleg geven hoe de rekenkamer als instrument gezien kan worden van de gemeenteraad en vragen beantwoorden over wat we doen, hoe wij werken en op welke manier we tot onderzoeksonderwerpen komen.

Via de website zullen we heldere en begrijpelijke uitleg geven over ons werk en actief communiceren wanneer we een onderzoek afronden.

Tot slot spreekt de rekenkamer op voorhand graag haar dank uit aan de griffie, de ambtelijke organisatie en externen, die op verschillende onderdelen hun medewerking verlenen aan de werkzaamheden van de rekenkamer.

drs. M L.H. Ridderhof
Voorzitter

Maart 2024

2. De rekenkamer

2.1 Wat is een rekenkamer?

Iedere gemeente is volgens de wet verplicht een rekenkamer te hebben. De rekenkamer onderzoekt of het bestuur van de gemeente volgens de regels werkt, de afgesproken doelen waarmaakt en of het daaraan niet meer geld uitgeeft dan nodig is. Bij de onderzoeken van de rekenkamer kan het gaan om een onderzoek naar de kwaliteit van de dienstverlening, een onderzoek over armoede in de gemeente of bijvoorbeeld een onderzoek naar het beheer van de openbare ruimte. Ieder jaar worden er 1 of 2 nieuwe onderzoeksonderwerpen uitgekozen. De rekenkamer staat bij de keuze voor een nieuw onderwerp open voor suggesties uit de gemeenteraad en signalen uit de samenleving. Omdat de rekenkamer een onafhankelijk orgaan is, wordt de uiteindelijke keuze voor een nieuw onderwerp altijd door de rekenkamer zelf gemaakt.

Een rekenkamer biedt een gemeente de mogelijkheid om met behulp van de uitgevoerde onderzoeken de kwaliteit van het lokale bestuur te verbeteren in de gemeente waarvoor zij actief is. Belangrijk is dat de rekenkamer een open cultuur bevordert en het inhoudelijk debat in de gemeenteraad stimuleert. De rapporten van de rekenkamer leiden tot een debat in commissies en raadsvergaderingen, waar vervolgens besloten wordt met welke aanbevelingen van de rekenkamer het bestuur aan de slag gaat.

2.2 Doelstelling

De rekenkamer wil een *betekenisvolle bijdrage leveren aan de kwaliteit van bestuur en organisatie van de gemeente Steenbergen*. De rekenkamer onderzoekt onderdelen van het gemeentelijk beleid en de gemeentelijke organisatie. Daarbij richt de rekenkamer zich op de aspecten doeltreffendheid, doelmatigheid, rechtmatigheid en bedrijfsvoering. De resultaten van de onderzoeken zijn ondersteunend aan de kaderstellende en controlerende taak van de gemeenteraad. Daarnaast draagt de rekenkamer bij aan de publieke verantwoordingsstaak van de gemeente door het openbaar maken van haar rapporten. Onderzoeksrapporten zijn hierbij haar belangrijkste producten. Gemiddeld worden per jaar twee onderzoeken uitgevoerd en aangeboden aan de gemeenteraad.

2.3 Samenstelling rekenkamer

De Verordening gemeentelijke rekenkamer gemeente Steenbergen 2023 bepaalt dat de rekenkamer bestaat uit vier externe leden, benoemd door de gemeenteraad. De rekenkamer is als volgt samengesteld:

De heer M.L.H. (Mike) Ridderhof
lid en voorzitter – vanaf 26 oktober 2023

De heer B. (Bülent) Acer
lid en secretaris – vanaf 26 oktober 2023

Mevrouw. E. (Evelien) de Neve
lid – vanaf 26 oktober 2023

Mevrouw S.D.A.H. (Saskia) Schenk-Dekkers
lid – vanaf 14 december 2023

3. Het programma voor 2024

3.1 Onderzoeksplan

Het onderzoeksplan geeft weer welk onderwerp de rekenkamer gaat onderzoeken, waarom er voor het onderwerp is gekozen en hoe het onderzoek plaatsvindt. De selectie van onderwerpen gebeurt aan de hand van een aantal selectiecriteria die is opgesteld en terug te vinden is in de Nota van Werkwijze.

Deze criteria zijn:

- Bestaand beleid en/of door het bestuur uitgevoerde en/of vastgestelde besluiten
- Maatschappelijk en/of bestuurlijk belang
- Bruikbaarheid aanbevelingen/resultaten
- Toekomstgericht
- Financieel substantieel belang
- Portefeuilleverdeling/spreiding ambtelijke organisatie-onderdelen
- Risicoanalyse, hoog risicoprofiel
- Geen relatie met andere onderzoeken
- Relatie inspanning/resultaat

Zoals in de Nota van Werkwijze staat, maakt de rekenkamer een onafhankelijke keuze voor onderzoeks- onderwerpen. De verwachting is dat we in april 2024 een overleg hebben met het Presidium waarbij we onderzoeksonderwerpen en -suggesties zullen bespreken.

3.2 Onderzoeksonderwerpen

De rekenkamer verzamelt voor het bepalen van het onderzoekprogramma onderzoeksonderwerpen. Hiervoor is een oriënterend vooronderzoek gedaan naar potentiële onderzoeksonderwerpen. Zo kijken we bijvoorbeeld naar het coalitieakkoord, houden we landelijke wetswijzigingen in de gaten en volgen we lokale actuele ontwikkelingen en de lokale politieke agenda. Tijdens de “dag van de lokale rekenkamer” in november 2023 is eveneens stilgestaan bij potentiële onderzoeksonderwerpen.

Potentiële onderzoeksonderwerpen worden beoordeeld op basis van de criteria in de Nota van Werkwijze. Uiteindelijk wordt op basis hiervan en een integrale afweging en beoordeling het onderzoeksonderwerp voor 2024 bepaald.

De rekenkamer werkt het onderzoeksonderwerp uit in een onderzoeksopzet. Hierin geven we inzicht in de opzet en fasering van het onderzoek. Aan de hand van de onderzoeksopzet wordt verder inzicht gegeven aan de gemeenteraad, het college van burgemeester & wethouders en de ambtelijke organisatie over de verwachtingen t.a.v. het onderzoek (denk aan doelstelling, tijdsplanning etc.). Het streven is om de onderzoeksopzet in het eerste kwartaal van 2024 aan te bieden aan de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders.

3.3 DoeMee-onderzoek 2024

De rekenkamer is lid van de NVRP. In 2023 is door de rekenkamer besloten om mee te doen aan het DoeMee-onderzoek voor 2024. Het onderwerp van het onderzoek is de *toezicht en handhaving energiebesparingsplicht*.

Sinds 1993 geldt er een energiebesparingsplicht. Dit houdt in dat bedrijven en instellingen die jaarlijks meer dan 50.000 kWh stroom of 25.000 m³ aardgas gebruiken, verplicht zijn energiebesparende maatregelen te nemen die binnen vijf jaar terugverdiend kunnen worden. Gemeenten en provincies moeten controleren (toezicht en handhaving) of bedrijven dit doen. Sinds het ontstaan van de omgevingsdiensten doen deze dat vaak in opdracht van gemeenten en provincies.

Het onderzoek loopt en de verwachting is dat voor de zomer van 2024 het onderzoek is afgerond en resulteert in een eindrapport. Zodra het rapport definitief is bieden we het aan de gemeenteraad aan.

3.4 Onderzoeksvormen

De meeste mensen denken bij rekenkameronderzoek alleen aan onderzoek dat achteraf gedaan wordt, nadat een project, programma of beleid is uitgevoerd. Maar evalueren is op meerdere momenten in de beleidsvorming interessant. Er kan zowel vooraf, tijdens of na invoering van beleid geëvalueerd worden.

Ex ante

Ex ante onderzoek vindt plaats voorafgaand aan de invoering van beleid of maatregel. Deze vorm van onderzoek speelt een rol bij de totstandkoming van beleid en geeft raadsleden inzicht in de keuzes die gemaakt kunnen worden. Door het van tevoren afwegen van beleidsalternatieven kunnen vragen beantwoord worden over bijvoorbeeld het verwachte doelbereik en de daarmee gepaard gaande kosten (en opbrengsten). Ex ante onderzoek is interessant omdat het als input kan dienen voor beslissingen over het in te voeren beleid.

Ex durante

Ex durante onderzoek vindt plaats tijdens de uitvoering van het beleid, project of programma. Deze vorm van onderzoek wordt gedaan als er behoefte is aan tussentijds inzicht in de voortgang van een project, activiteit of beleidsprogramma. Zo kan tijdig waar nodig bijgestuurd worden. Het onderzoek kijkt naar de effecten van beleid tot nu toe. Goede instrumenten voor een tussentijdse evaluatie zijn monitoring en benchmarking.

Ex post

Ex post evaluatie is de meest bekende vorm van rekenkameronderzoek. Het is logisch te kiezen voor ex post evaluatieonderzoek, wanneer men achteraf wil weten of bijvoorbeeld de doelmatigheid, doeltreffendheid of legitimiteit van bijvoorbeeld beleid behaald of bereikt is. Het gaat hierbij vaak om de kwaliteit van het beleid die gemeten wordt op basis van een aantal criteria. Door het verzamelen en analyseren van gegevens (vaak op basis van wetenschappelijke methoden) kan de gemeenteraad tot een oordeel komen over de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gemeentelijk beleid.

De rekenkamer streeft ernaar om elke vorm van onderzoek in te zetten.

3.5 Overlegvormen

De rekenkamer hecht veel waarde aan het onderhouden van haar relatie met de gemeenteraad, de burgemeester, griffier en de ambtelijke organisatie. Sinds de wijziging van de gemeentewet kunnen raadsleden niet meer deelnemen aan een rekenkamer en moeten we op zoek naar nieuwe wegen om de verbinding en samenwerking met de gemeenteraad goed vorm en inhoud te geven. Hiervoor hebben we dit jaar gepland om de fracties te bezoeken. Daarnaast is het streven om twee keer per jaar een informeel overleg te beleggen met de fractievoorzitters gezamenlijk.

3.6 Deskundigheidsbevordering en kennisdeling

De rekenkamer vindt het belangrijk om kennis en ideeën op te doen en ervaringen met andere rekenkamers te delen. Jaarlijks hebben we daarom een ontmoeting met ten minste één andere rekenkamer in de regio. Naast reflectie en benchmarking, worden daarbij ook mogelijkheden verkend om in de toekomst een gezamenlijk onderzoek uit te voeren bij één van de verbonden partijen.

In 2024 wordt, daar waar mogelijk en het budget het toelaat, deelgenomen aan relevante bijeenkomsten/cursussen die de NVRN organiseert. Daarnaast maakt de rekenkamer weer optimaal gebruik van de kennis en expertise via het kennisnetwerk van de NVRN.

3.7 Lunchleersessie

In 2024 is de rekenkamer van plan om een lunchleersessie te organiseren voor de medewerkers van de gemeente Steenbergen. In afstemming en samenspraak met de concerncontroller wordt het programma ontwikkeld. Daarnaast is de rekenkamer van plan om een artikel te schrijven over de rekenkamer. Dit artikel kan dan gedeeld worden op intranet of in een nieuwsbrief wat bestemd is voor de ambtelijke organisatie. Tot slot zijn we van plan om de afhandeling van aanbevelingen uit afgeronde onderzoeken onder begeleiding van de concerncontroller te evalueren met de ambtelijke organisatie. Op deze manier zijn we ervan overtuigd dat de aanbevelingen uit een onderzoek op een meer integrale en structurele manier geborgd worden.

3.8 Opstellen rekenkamer-documenten

Vorig jaar is naar aanleiding van de wijziging van de Gemeentewet de nieuwe verordening op de rekenkamer opgesteld. Dit jaar zal daar verder vervolg aan worden gegeven door het opstellen van:

- het Reglement van Orde rekenkamer gemeente Steenbergen, en;
- de Nota van Werkwijze van de rekenkamer.

Deze documenten worden in het eerste deel van 2024 opgesteld, ter informatie aangeboden aan de gemeenteraad en openbaar gemaakt op de gemeentelijke website.

4. Financiën

4.1 Begroting

In de tabel hieronder is te zien hoe de begroting voor 2024 eruit ziet:

	2024
Budget	€ 31.950
<u>Uitgaven</u>	
<i>vergaderingen</i>	€ 13.138
<i>onderzoek</i>	€ 16.800
<i>teambuilding</i>	€ 1.000
<i>scholing & kennisdeling</i>	€ 1.000
Totaal uitgaven	€ 31.938
Resultaat	€ 12

De raming van de kosten zijn berekend op basis van de bedragen in de *Verordening gemeentelijke rekenkamer Steenbergen 2023*. Hierbij is rekening gehouden met vergaderingen (10) van de rekenkamer zelf. Daarnaast is rekening gehouden met (8) fractiebezoeken in de eerste helft van 2024, de informele overleggen (2) met de fractievoorzitters en de overleggen met de griffier (3) en ambtelijke organisatie (2). Afgerond komt de raming hierbij uit op € 13.000. Daarnaast is rekening gehouden met kosten voor training en opleiding en teambuilding. Dit betekent dat er voor het uitvoeren van onderzoek € 16.800 beschikbaar is.